

Διαδικτυακό Πληροφοριακό Σύστημα Συλλογής, Αποθήκευσης, Επεξεργασίας Δεδομένων με Σκοπό την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου Σχολικής Μονάδας

Δημήτριος Μαγέτος¹, Δημήτριος Κοτσιφάκος², Χρήστος Δουληγέρης³

¹Εκπαιδευτικός, MSc (candidate), dmagetos@sch.gr

²PhD (candidate), MSc, Εκπαιδευτικός kotsifakos@unipi.gr

³Καθηγητής, cdoulig@unipi.gr

^{1,2,3}Τμήμα Πληροφορικής Πανεπιστημίου Πειραιώς

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να αναδείξει τη λειτουργικότητα ενός προτεινόμενου διαδικτυακού συστήματος διασφάλισης και αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το σύστημα αυτό συνδέεται άμεσα με την αξιοποίηση της Πληροφορικής στην εκπαίδευση και αποτελεί καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα, διότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μονάδων είθισται να πραγματοποιείται με τον παραδοσιακό τρόπο της χειρόγραφης αξιολόγησης. Το προτεινόμενο λογισμικό αντίθετα παρέχει την ηλεκτρονική αξιολόγηση μέσω του διαδικτύου, καθώς και τον αυτόματο υπολογισμό των δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου κάθε σχολικής μονάδας. Ειδικότερα χρησιμοποιούνται σύγχρονες τεχνολογίες διαδικτύου και διαδικτυακών ερευνών καθώς και σύγχρονες μορφές διασφάλισης και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου στηριζόμενες στη μορφή της εσωτερικής αυτοαξιολόγησης, που σκοπό έχει τη βελτίωση της σχολικής μονάδας μέσω κατάλληλων δράσεων. Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται το σκεπτικό, η δομή αλλά και ο τρόπος λειτουργίας του συγκεκριμένου διαδικτυακού λογισμικού.

Λέξεις κλειδιά: διασφάλιση ποιότητας, δείκτες αξιολόγησης, διαδικτυακό λογισμικό.

1. Αξιολόγηση, Αυτοαξιολόγηση και τα Προτεινόμενα Πρότυπα Επεξεργασίας για τους Εκπαιδευτικούς

1.1 Το Συνολικό Πλαίσιο της Αξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας

Η διερεύνηση τρόπων για τη βελτίωση του σχολείου και της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου αποτελεί τα τελευταία χρόνια αντικείμενο έντονου προβληματισμού και ενδιαφέροντος στον ελληνικό και τον διεθνή χώρο. Το ενδιαφέρον αυτό συνδέεται όχι μόνο με την αποκέντρωση της εκπαιδευτικής λειτουργίας και την ενίσχυση της αυτονομίας του σχολείου αλλά και με τη γενικότερη ευαισθητοποίηση

των αποδεκτών του εκπαιδευτικού αγαθού σε θέματα ποιότητας της εκπαίδευσης. Η σύγχρονη τάση σχετικά με το ζήτημα της βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου τοποθετεί στο κέντρο της προσπάθειας το ίδιο το σχολείο και θέτει ως προϋπόθεση για την επίτευξη οποιασδήποτε αλλαγής και βελτίωσης στα εκπαιδευτικά πράγματα τη συμμετοχή όλων όσων εμπλέκονται στο έργο της σχολικής κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η «αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας» εκφράζει μια ιδιαίτερα δημοφιλή στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα προσέγγιση προς την κατεύθυνση του συνολικού πλαισίου της «αυτοδιαχείρισης» των σχολικών κοινοτήτων και της «αυτοβελτίωσης» της κάθε σχολικής μονάδας ξεχωριστά.

Η μορφή αυτή της αξιολόγησης αναφέρεται σε ένα σύνολο συστηματικών, συλλογικών και συμμετοχικών διαδικασιών, οι οποίες οργανώνονται και αναπτύσσονται από τους ίδιους τους παράγοντες της σχολικής μονάδας. Στις διαδικασίες αυτές κεντρική θέση κατέχουν η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου μέσα από την άντληση, ανάλυση, επεξεργασία και αποτίμηση της πληροφορίας, καθώς και ο σχεδιασμός και η ανάληψη δράσης για τη βελτίωσή του. Η γνώση που προκύπτει από την εμπλοκή των εκπαιδευτικών σε μια συλλογική διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου αποκαλύπτει τις ιδιαίτερες εσωτερικές ανάγκες του σχολείου, επιτρέπει τον προσδιορισμό των προβλημάτων και τον καθορισμό των αναγκαίων επεμβάσεων. Παράλληλα, η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία και την παραγωγή των αποτελεσμάτων αξιολόγησης ενισχύει τα κίνητρα και τη δέσμευσή τους για την υλοποίηση προγραμμάτων βελτίωσης του έργου τους. Σε διεθνές επίπεδο, η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας διαφοροποιείται λιγότερο ή περισσότερο ως προς το ιδιαίτερο περιεχόμενο και τις πρακτικές της, καθώς και ως προς την ειδικότερη λειτουργία την οποία επιτελεί στο σύστημα αξιολόγησης της κάθε χώρας. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες ή δεν υπάρχει καθόλου ή στην ουσία είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο βρίσκεται για πολλά χρόνια υπό διαμόρφωση (Καββαδίας κ.α., 2007). Στην Ελλάδα, η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας εφαρμόστηκε πιλοτικά από το υπουργείο Παιδείας στο σχολικό έτος 2010-11, με ανακοίνωση εφαρμογής του σχετικού προγράμματος (Διαμαντής, 2011). Η διερεύνηση αυτή εντάχθηκε στο πλαίσιο μιας ευρύτερης κριτικής προσέγγισης του λεγόμενου «Νέου Σχολείου». Η νομοθεσία αναφοράς (άρθρο του Ν. 3848/2010 για την εκπαίδευση), η σχετική εγκύκλιος, καθώς και άλλα κείμενα του υπουργείου Παιδείας και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) εξειδικεύουν τις βασικές αρχές, τους στόχους και τη φιλοσοφία του προγράμματος. Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόστηκε αρχικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ το έτος 2013-2014 επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

1.2 Το Ειδικό Πλαίσιο της Αυτοαξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου

Ο Ι. Σολομών (Σολομών, 1999), αναφερόμενος στο ζήτημα της «Συλλογικής Εσωτερικής Αξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας» στην Ελλάδα, σημειώνει ότι: «παρ' όλη την πολυμορφία των πρακτικών αξιολόγησης μπορούμε να διακρίνουμε δύο γενικούς

τύπους αξιολόγησης της εκπαίδευσης ως προς τη θέση του φορέα που εκτελεί την αξιολόγηση σε σχέση με τη σχολική μονάδα: την εξωτερική αξιολόγηση και την εσωτερική αξιολόγηση».

- Η εξωτερική αξιολόγηση παρουσιάζεται με ποικίλες μορφές και πραγματοποιείται από φορείς που ανήκουν σε ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης ή και από φορείς εκτός της διοικητικής ιεραρχίας. Αυτού του τύπου η αξιολόγηση συνδέεται με τις προαγωγές των εκπαιδευτικών.
- Η εσωτερική αξιολόγηση εφαρμόζεται στις περισσότερες περιπτώσεις παράλληλα με την εξωτερική και έχει στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου μέσα από την ενεργοποίηση των εκπαιδευτικών.

Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου (Α.Ε.Ε.) στηρίζεται στην παραγωγή και αξιοποίηση εκπαιδευτικών τεκμηρίων από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη τεκμήρια από τον ατομικό φάκελο (portfolio) των εκπαιδευτικών και τεκμήρια της σχολικής μονάδας (ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία για το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο), τα οποία αντιστοιχούν στις ακόλουθες αναλυτικές/ ερμηνευτικές κατηγορίες του εκπαιδευτικού έργου:

- Δεδομένα του σχολείου,
- Διαδικασίες του σχολείου,
- Αποτελέσματα του σχολείου.

Σε καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες, η σχολική πραγματικότητα προσδιορίζεται μέσα από τρία επίπεδα ανάλυσης:

- Τομείς,
- Δείκτες ανά τομέα,
- Κριτήρια ανά δείκτη.

Κάθε επίπεδο ανάλυσης έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συμβάλλει με διαφορετικό τρόπο στη διαδικασία και στα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Επίσης, οι τομείς, οι δείκτες και τα κριτήρια αποκτούν διαφορετική σημασία κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου και ο βαθμός που τελικά προκύπτει από τις διαδικασίες αξιολόγησης επηρεάζεται από τις διαφορές μεταξύ των σχολικών μονάδων.

1.3 Η Ανάγκη Δημιουργίας Διαδικτυακού Λογισμικού Αξιολόγησης και Διασφάλισης της Ποιότητας του Εκπαιδευτικού Έργου

Κατά το σχολικό έτος 2013-2014 επιχειρήθηκε η χειρόγραφη αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ετήσια βάση. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας κλήθηκαν οι εκπαιδευτικοί κάθε σχολικής μονάδας να αποτιμήσουν το εκπαιδευτικό έργο χρησιμοποιώντας έντυπα ερωτηματολόγια ώστε να μετρήσουν με δείκτες ποιότητας το έργο τους. Η πρακτική της πρώτης αξιολόγησης είχε την μορφή της εσωτερικής αυτοαξιολόγησης

και έγινε από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ανέλαβαν ανά ομάδες την αξιολόγηση των δεικτών και μέσω ερωτηματολογίων αποτίμησαν τον κάθε δείκτη ποιότητας. Στο τέλος της διαδικασίας οι επιμέρους ομάδες παρουσίασαν τη βαθμολόγηση των δεικτών στο σύλλογο διδασκόντων και κατέληξαν σε μια συνολική αποτίμηση των δεικτών ποιότητας της σχολικής μονάδας. Η αξιολόγηση αυτή ήταν προγραμματισμένη να γίνει σε ετήσια βάση και κατόπιν αυτής ο σύλλογος θα έπρεπε να προτείνει λύσεις για τη βελτίωση της κατάστασης με συγκεκριμένες δράσεις, ενώ παράλληλα έπρεπε να συνταχθεί η έκθεση αξιολόγησης του σχολείου.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	
Κοινωνικά και Πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του σχολείου	
A. ΔΕΔΟΜΕΝΑ	
Τομείς	Δείκτες
1. Μέσα και Πόροι	1.1. Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι 1.2. Στελέχωση του σχολείου
B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
Τομείς	Δείκτες
2. Ηγεσία, Διοίκηση και Οργάνωση του Σχολείου	2.1. Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής 2.2. Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων 2.3. Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
3. Διδασκαλία και Μάθηση	3.1. Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών 3.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών
4. Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο	4.1. Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών 4.2. Σχέσεις του σχολείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς
5. Προγράμματα Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης	5.1. Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις 5.2. Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
Τομείς	Δείκτες
6. Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα	6.1. Φοίτηση και διαρροή των μαθητών 6.2. Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών 6.3. Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
7. Αποτελέσματα του Σχολείου	7.1. Επίτευξη των στόχων του σχολείου

Εικόνα 1. Ταυτότητα του Σχολείου

Οι διαδικασίες αυτοαξιολόγησης έπρεπε να προσδιορίζουν τα δεδομένα της σχολικής μονάδας (Μέσα και Πόροι), να καταγράφουν τις διαδικασίες στους τομείς της οργάνωσης της σχολικής ζωής (Ηγεσία, Διδασκαλία και Μάθηση, Κλίμα και Σχέσεις στο Σχολείο, Προγράμματα Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης) και να αποτυπώνουν τα αποτελέσματα (Εκπαιδευτικά και Αποτελέσματα Σχολείου) (Εικόνα 1 (<http://aee.iep.edu.gr/about/intro>)). Η εμπειρία μας από την πρώτη χειρόγραφη αποτίμηση των δεικτών ποιότητας ήταν ότι είχε πολλές δυσχέρειες ως προς την εφαρμογή της, ήταν χρονοβόρα και αφαιρούσε πολύτιμο διδακτικό χρόνο. Έτσι, γεννήθηκε η ιδέα ενός ηλεκτρονικού συστήματος αξιολόγησης, το οποίο θα στηρίζεται στις σύγ-

χρονες τεχνολογίες διαδικτύου και των βάσεων δεδομένων. Το σύστημα αυτό αναπτύχθηκε βάσει του πλαισίου που προτείνει το παρατηρητήριο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου καθώς και με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων διαδικτυακών ερευνών με τη χρήση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. Το σύστημα που σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε παρέχει σε πιστοποιημένους χρήστες τη δυνατότητα να καταχωρίζουν τις απαντήσεις τους σε κατάλληλα διαδικτυακά ερωτηματολόγια, ώστε στη συνέχεια να υπολογίζονται αυτόματα οι δείκτες ποιότητας και να εξάγονται κατάλληλα συμπεράσματα μέσω διαγραμμάτων και πινάκων. Βασικό πλεονέκτημα του συγκεκριμένου λογισμικού είναι η ευκολία χρήσης του αφού προσφέρει πρωτοποριακό τρόπο διαχείρισης και μέτρησης των δεικτών από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία της αξιολόγησης (γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς, σχολικούς συμβούλους κ.λπ.). Επιπλέον αξίζει να τονίσουμε ότι το προαναφερόμενο σύστημα διασφαλίζει μεγαλύτερη αντικειμενικότητα και διαφάνεια σε σχέση με το χειρόγραφο σύστημα διότι δίνει τη δυνατότητα σε πολλούς παράγοντες που σχετίζονται με την σχολική μονάδα να εκφράσουν την άποψή τους.

2. Το Προτεινόμενο Λογισμικό

2.1 Στόχοι που Τέθηκαν Κατά τη Διαδικασία Σχεδίασης του Λογισμικού

Οι στόχοι που τέθηκαν κατά το σχεδιασμό του συγκεκριμένου συστήματος αξιολόγησης ήταν η ευκολία χρήσης της εφαρμογής, η διαδικτυακή χρήση της από μεγάλο πλήθος πιστοποιημένων χρηστών, ο αυτόματος υπολογισμός των δεικτών ποιότητας κάθε σχολικής μονάδας της ελληνικής επικράτειας και η παρουσίαση των ποσοτικών μεγεθών με κατάλληλα διαγράμματα και πίνακες. Πιο συγκεκριμένα, εξασφαλίστηκε η ευκολία χρήσης καθώς δεν περιλαμβάνονται περίπλοκες διαδικασίες και επιπλέον παρέχεται η κατάλληλη βοήθεια στους χρήστες. Επιλέξαμε το λογισμικό να είναι διαδικτυακό ώστε να χρησιμοποιούμε τις ευκολίες των υπηρεσιών που προσφέρει το διαδίκτυο χωρίς να υπάρχει ο περιορισμός της θέσης και του χρόνου χρήσης. Επιπλέον στόχο αποτέλεσε η εξασφάλιση λειτουργικής διαχείρισης σε κάθε διοικητικό επίπεδο εκπαίδευσης (επίπεδο σχολικής μονάδας, επίπεδο διεύθυνσης εκπαίδευσης, επίπεδο περιφερειακής διεύθυνσης και επίπεδο υπουργείου παιδείας). Οι παραπάνω στόχοι υλοποιήθηκαν με την ενσωμάτωση φιλικού περιβάλλοντος διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει τη δημιουργία κλειδαρίθμων συμμετοχής, την εμφάνιση των αποτελεσμάτων των δεικτών αξιολόγησης κατά σχολική μονάδα, ανά εκπαιδευτική περιφέρεια, ανά έτος αξιολόγησης και κατά βαθμίδα εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στην ασφάλεια του συστήματος από μη διαπιστευμένους χρήστες και πιθανούς εισβολείς.

Το σύστημα διαχείρισης των ερωτηματολογίων παρέχει επίσης τη δυνατότητα εισαγωγής σε αυτό μόνο των χρηστών που διαθέτουν κουπόνι (κλειδαρίθμο) συμμετοχής. Οι συμμετέχοντες στη διαδικασία (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί, κ.α.) έχουν τη δυ-

νατότητα να απαντούν σε κατάλληλα διαμορφωμένα ερωτηματολόγια των οποίων οι απαντήσεις αποθηκεύονται σε αντίστοιχη βάση δεδομένων.

2.2 Η Δομική Λειτουργικότητα του Συστήματος

Το λογισμικό της διαδικτυακής αξιολόγησης διαρθρώνεται σε δύο βασικούς άξονες. Ο πρώτος αφορά το περιβάλλον διαχείρισής του, στο οποίο έχουν πρόσβαση αποκλειστικά οι αρμόδιοι διευθυντές σχολικών μονάδων, διευθυντές εκπαίδευσης, περιφερειακοί διευθυντές και το Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων και όχι αυτοί που θα αξιολογήσουν τη σχολική μονάδα. Ο δεύτερος αφορά το περιβάλλον στο οποίο έχουν πρόσβαση οι χρήστες (γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικοί, σχολικοί σύμβουλοι και στελέχη εκπαίδευσης) οι οποίοι θα αξιολογήσουν την αντίστοιχη σχολική μονάδα. Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων αξιολόγησης καταχωρούνται σε βάση δεδομένων MySQL με την επεξεργασία των οποίων υπολογίζονται αυτόματα οι δείκτες ποιότητας κάθε σχολικής μονάδας. Το περιβάλλον διαχείρισης (<http://users.sch.gr/dmagetos/a/index2.html>) παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στη βάση δεδομένων και επιτρέπει τη διαχείρισή τους χωρίς να υπάρχει ανάγκη για γνώσεις προγραμματισμού σε γλώσσα MySQL. Παρέχεται ένα φιλικό περιβάλλον χρήσης (user interface) (Εικόνα 2) το οποίο προσφέρει τις παρακάτω λειτουργίες:

- είσοδο διαπιστευμένων χρηστών όπως διευθυντών σχολείων, περιφερειακών διευθυντών,
- έλεγχο πρόσβασης,
- διαχείριση κουπονιών συμμετοχής,
- εμφάνιση δεικτών αξιολόγησης με χρήση διαγραμμάτων.

Εικόνα 2. Είσοδος στο Σύστημα

Ο δεύτερος άξονας λειτουργίας που αφορά το περιβάλλον αξιολόγησης είναι προσβάσιμος από τους συμμετέχοντες (Εικόνα 3) στην αξιολόγηση και παρέχει τις εξής λειτουργίες:

α) έλεγχο πρόσβασης στο σύστημα με έγκυρο κουπόνι συμμετοχής,

- β) εισαγωγή δημογραφικών στοιχείων αξιολογητών, όπως ιδιότητα (γονέας, μαθητής, εκπαιδευτικός κ.α.), φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης και επαγγελματική κατάσταση,
- γ) προσαρμογή των ερωτηματολογίων ανάλογα με την ιδιότητα του αξιολογητή,
- δ) επιλογή απαντήσεων σε κατάλληλα ερωτηματολόγια και υποβολή τους,
- ε) οριστικοποίηση και έξοδο από την εφαρμογή.

Εικόνα 3. Είσοδος στο Σύστημα για τους Συμμετέχοντες

Η αρχική σελίδα περιλαμβάνει πιστοποίηση χρήστη με το κουπόνι συμμετοχής. Προκειμένου να γίνει έγκυρη είσοδος στις λειτουργίες της εφαρμογής ο συμμετέχων θα πρέπει να έχει παραλάβει από τον διευθυντή του σχολείου ένα κουπόνι συμμετοχής (Εικόνα 4). Με την είσοδό του θα ενημερωθεί για τους σκοπούς και τη διαδικασία της αξιολόγησης και θα πρέπει να εισαγάγει κάποια δημογραφικά στοιχεία. Η ανωνυμία του χρήστη διασφαλίζεται με το κουπόνι συμμετοχής.

Εικόνα 4. Προσδιορισμός Ιδιοτήτων για τους Συμμετέχοντες

Ανάλογα με την ιδιότητα του χρήστη, το σύστημα εμφανίζει τα κατάλληλα ερωτηματολόγια υπό μορφή φορμών και πινάκων (Εικόνα 5). Ο χρήστης μπορεί να συμπληρώνει τα ερωτηματολόγια επιλέγοντας τις απαντήσεις του με χρήση «radio button», να υποβάλλει ξεχωριστά κάθε ερωτηματολόγιο και να προχωράει στα επό-

μενα βήματα μέχρι να ολοκληρώσει τη διαδικασία. Με την οριστικοποίηση κλείνει η διαδικασία της αξιολόγησης και ο χρήστης έχει τη δυνατότητα εξόδου από το σύστημα. Οι απαντήσεις κάθε χρήστη αποθηκεύονται σε αντίστοιχους πίνακες βάσεων δεδομένων. Κάθε ερωτηματολόγιο αντιστοιχεί σε έναν δείκτη αξιολόγησης. Οι απαντήσεις των χρηστών προσδιορίζουν την τελική τιμή του αντίστοιχου δείκτη.

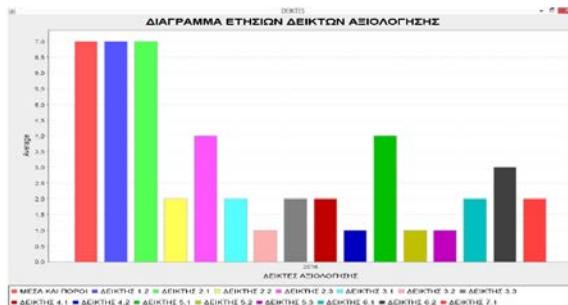
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ					
α/α		1	2	3	4
1	Οι κενές θέσεις των εκπαιδευτικών καλύπτονται άμεσα με την έναρξη του σχολικού έτους.	•	•	•	•
2	Το σχολείο διαθέτει τους οικονομικούς, από καινούργια ανά είδος ή για τη θέρμανση των αιθουσών, γυμνασίων αναγκαίους.	○	○	○	○
3	Η αναλογία ανάμεσα στο μόνιμο προσωπικό και τους αναπληρωτές / υπερωριακούς εκπαιδευτικούς δε δημιουργεί κωλύματα στο σχολικό πρόγραμμα.	•	•	•	•
4	Η εισοδηματική και οικογενειακή κατάσταση των εκπαιδευτικών αντιστοιχεί στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών.	○	○	○	○
5	Η κατάσταση των εκπαιδευτικών αφορά για την υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών και την ανάκτηση δραστηριοτήτων εξόδου και ελεύθερου χρόνου.	•	•	•	•
6	Οι ανάγκες των μαθητών για ειδική ή πρόσθετη διδασκαλία (ενσωματωμένη διδασκαλία, Τάξη Υποβοήθης, Πρόγραμμα Τεταζή) καλύπτονται επαρκώς από το διδακτικό προσωπικό.	○	○	○	○
7	Οι ανάγκες του σχολείου σε ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό (για ζητήματα καθολόγησης, συμβουλευτικής και κακοποίησης των μαθητών/τριών) καλύπτονται επαρκώς από τη συνεργασία των σχολείων με εξειδικευμένα κέντρα και υπηρεσίες του ΥΠ.Π.Θ.Π.Α.	•	•	•	•
8	Το διδακτικό προσωπικό επαρκεί για τη στήριξη του διδακτικού και διοικητικού έργου του σχολείου.	○	○	○	○
9	Το διδακτικό προσωπικό με μακροεμπειρία, κεντρικά με την καθιέρωση και υλοποίηση και υλοίζει τον σχολικό καθήκοντα ως ανάγκες της σχολικής μονάδας.	•	•	•	•

Control ΥΠΟΒΟΗ Reset

Εικόνα 5. Προσδιορισμός Δεικτών

Αντίστοιχα στο σύστημα διαχείρισης μπορούν να εισέλθουν μόνο οι διαπιστευμένοι χρήστες (διευθυντές σχολείων, διευθυντές διεύθυνσης, περιφερειακοί διευθυντές κλπ) με τους κωδικούς που τους παρέχει το σύστημα. Ο διευθυντής κάθε σχολείου μπορεί να εκτελεί τις εξής ενέργειες:

- δημιουργία κλειδαριθμών και διανομή τους τυχαία στους συμμετέχοντες στην αξιολόγηση,
- εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης για τη σχολική μονάδα που διεύθυνει με μορφή διαγραμμάτων και πινάκων.

Εικόνα 6. Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Ο διευθυντής κάθε διεύθυνσης εκπαίδευσης μπορεί να επεξεργαστεί τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των σχολείων της αρμοδιότητάς του. Ο διευθυντής κάθε περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης μπορεί να επεξεργαστεί τα αποτελέσματα αξιολόγησης των σχολείων της περιφέρειας αρμοδιότητάς του (Εικ.6).

3. Συμπεράσματα - Προοπτικές - Μελλοντικά Έργα

Κατά τη γνώμη μας, ο τρόπος που οργανώθηκε το όλο εγχείρημα υλοποίησης της αξιολόγησης στην εκπαίδευση από την πλευρά των διοικήσεων δεν παρείχε τις απαραίτητες υποδομές ενώ κρίθηκε εξαιρετικά πρόχειρος. Συνδέθηκε με διαδικασίες επαπειλούμενων απολύσεων των εκπαιδευτικών και έφερε μεγάλες αντιδράσεις στη σχολική κοινότητα, η οποία θεώρησε την αξιολόγηση ως απειλή και δικαίως, δεδομένου ότι δεν είχε εξασφαλιστεί καμία συναίνεση, καμία επιμόρφωση, ούτε διατέθηκαν κάποια αξιόπιστα εργαλεία από την μεριά της Πληροφορικής, γεγονός που θα μπορούσε να είχε κάποια σημασία και να έπαιζε κάποιο ρόλο στην αξιοπιστία του εγχειρήματος. Ο τρόπος οργάνωσης της αξιολόγησης όπως επιχειρήθηκε, έθρεψε διαδικασίες αυταρχισμού διευθυντών σχολικών μονάδων και στελεχών εκπαίδευσης, θυματοποίησε εκπαιδευτικούς και δίχασε συλλόγους διδασκόντων (βλέπε ανακοινώσεις ΟΛΜΕ και ΔΟΕ και αρθρογραφία).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου εγγράφεται στη κατηγορία της άρρητης γνώσης και πιθανόν να μπορεί να πραγματοποιηθεί αρχικά μια πρώτη καταγραφή της στο επίπεδο δεικτών. Κάθε δείκτης ή κατηγορία δεικτών αποτιμάται βάσει κριτηρίων. Τα κριτήρια αποτελούν επιμέρους δομικά στοιχεία ενός δείκτη και συγκροτούνται με βάση ενδείξεις και αποτελέσματα της εκπαιδευτικής έρευνας. Με την προσπάθεια καταγραφής και μέτρησης έχουμε την δυνατότητα να μελετήσουμε το κατά πόσο αυτά τα κριτήρια συνδέονται με τη διερεύνηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού έργου, αρχικά σε βασικά εκπαιδευτικά θέματα. Τέλος, προτείνουμε όλα αυτά τα στοιχεία να κατατάσσονται σε ξεχωριστή κατηγορία ποιοτικών δεικτών και να συνθέτουν τους τελικούς δείκτες.

Το σύστημα που αναπτύξαμε βρίσκεται σε δοκιμαστική λειτουργία και βελτιώνεται διαρκώς τόσο σχεδιαστικά όσο και σε επίπεδο λειτουργίας. Ουσιαστικά αποτελέσματα θα μπορούμε να έχουμε όταν και αν εφαρμοστεί πιλοτικά σε κάποιες ομάδες σχολείων. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι το λογισμικό αυτό θα προσφέρει στην εκπαιδευτική κοινότητα ένα φιλικό και εύχρηστο εργαλείο για την διασφάλιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, στην κατεύθυνση της οργάνωσης ενός έγκυρου πληροφοριακού συστήματος. Οι υπηρεσίες που παρέχονται (δυνατότητες διαδικτυακής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, αυτόματος υπολογισμός των δεικτών ανά σχολική μονάδα, διαδικτυακή παρουσίαση των αποτελεσμάτων με κατάλληλα διαγράμματα) έχουν ως τελικό στόχο την αυτοδιαχείριση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς προς όφελος της εκπαιδευτικής κοινότητας.

4.α Η Αναφερόμενη στο Άρθρο Νομοθεσία και Ανακοινώσεις

ΥΠΔΒΜΘ *Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοι-*

πές διατάξεις», σ. 1 κ αι ΥΠΔΒΜΘ - Κ.Ε.Ε. *Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα (Βασικό Πλαίσιο)*, Αθήνα 2010, σ. 4

Άρθρ.32 του Ν. 3848 /2010 «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις » (ΦΕΚ 7 1, τχ. Α' /19 -5 -2010).

Εγκύκλιος Γ1/37100/31-3-2010 του ΥΠΔΒΜΘ «*Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας*».

ΥΠΔΒΜΘ-Κ.Ε.Ε. *Βασικό Πλαίσιο*, ό.π. και ΥΠΔΒΜΘ-Κ.Ε.Ε. *Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα (Διαδικασίες και Εργαλεία)*, Αθήνα 2010.

Ανακοινώσεις ΟΛΜΕ, ΔΟΕ και αρθρογραφία για τις συνέπειες της αξιολόγησης: Ανάκτηση

26/7/2016: <http://tinyurl.com/hcele7u>, <http://tinyurl.com/zqhvxda>, <http://tinyurl.com/j2afvdp>, <http://srv-ipeir.pde.sch.gr/educonf/1/12 .pdf>.

4β. Αρθρογραφία

Γ., Καββαδίας, Χ., Κάτσικας, Κ., Θεριανός, Θ. Τσιριγώτης, «*Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση*». Αθήνα 2007. Εκδόσεις Λιβάνη. Σελίδες 168-169.

Κ. Διαμαντής, «*Αυτοαξιολόγηση σχολείων: μία κριτική προσέγγιση*». Αθήνα 2011. Περιοδικό ΘΕΣΕΙΣ, τεύχος 117, Εκδόσεις Νήσος, Σελίδες 39-40.

Ι., Σολομών, «*Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα*». Αθήνα 1999. Ανάκτηση 26/7/2016 από <http://tinyurl.com/jnzprjz>

Abstract

This paper is intended to highlight the functionality of a web-based quality assurance and evaluation system of the educational work of primary and secondary schools in Greece. This system is directly related to the use of Information Technology in Education and it is an innovation for the Greek educational system. The proposed software provides online evaluation via the internet, and automatic calculation of quality indicators of the educational environment of each school unit. In particular, modern internet technologies using online surveys and modern forms of educational work assurance and valuation are supported in the form of an internal self-evaluation, which is aimed at improving the school unit through appropriate actions. This paper presents the rationale, structure and mode of operation of this web-based application.

Keywords: quality assurance, evaluation indicators, online software.